

Obsah

OBSAH	3
ZOZNAM OBRÁZKOV	7
ZOZNAM TABULIEK	8
PREDSLOV	9
1 FAKTORY A KONCEPTY SOCIÁLNEHO ROZVOJA ÚZEMIA	10
1.1 SOCIÁLNE ZDROJE ROZVOJA ÚZEMIA.....	10
1.2 SOCIÁLNA STRATIFIKÁCIA	11
1.3 CHUDOBA	12
1.3.1 Geografická diferenciácia chudoby.....	14
1.3.2 Meranie chudoby.....	17
1.4 DEPRIVÁCIA.....	17
1.5 SOCIÁLNA EXKLÚZIA	18
1.6 SOCIÁLNA KOHÉZIA	20
1.6.1 Sociálna inklúzia	21
1.6.2 Sociálny kapitál.....	22
1.6.3 Sociálna mobilita	23
1.7 KVALITA ŽIVOTA	23
1.7.1 Hodnotenie kvality života.....	24
1.7.2 Hodnotenie rozvoja vidieka	25
2 SPOLOČENSKÁ HODNOTA A JEJ MERANIE	28
2.1 SPOLOČENSKÁ A SOCIÁLNA HODNOTA.....	28
2.2 VEREJNÝ A KOMUNITNÝ ZÁUJEM.....	28
2.3 HODNOTENIE A MERANIE SPOLOČENSKEJ HODNOTY	29
2.3.1 Hodnotenie spoločenského dopadu.....	29
2.3.2 Sociálna návratnosť investícií.....	30
2.3.3 Rámec posudzovania hodnoty.....	31
2.3.4 Princípy merania spoločenskej hodnoty	31
2.3.5 Nedostatky merania spoločenskej hodnoty	32
3 ÚVOD DO SOCIÁLNEJ POLITIKY	33
3.1 DEFINÍCIA A VYMEDZENIE SOCIÁLNEJ POLITIKY	33
3.2 FAKTORY SOCIÁLNEJ POLITIKY	34
3.2.1 Demografické faktory.....	34
3.2.2 Ekonomické faktory.....	35
3.2.3 Politické faktory	35
3.2.4 Organizačné faktory.....	37
3.2.5 Sociálno-kultúrne faktory.....	37
3.3 PRÍSTUPY K TVORBE A UPLATNENIU SOCIÁLNEJ POLITIKY	37
3.3.1 Ekonomický prístup.....	38
3.3.2 Sociologický prístup.....	38
3.3.3 Politologický prístup.....	38
3.4 AKTÉRI SOCIÁLNEJ POLITIKY	39

3.5	SOCIÁLNY ŠTÁT (WELFARE STATE)	39
4	CIELE A FUNKCIE SOCIÁLNEJ POLITIKY	43
4.1	CIELE SOCIÁLNEJ POLITIKY	43
4.2	FUNKCIE SOCIÁLNEJ POLITIKY	43
4.2.1	<i>Ochranná funkcia</i>	43
4.2.2	<i>Rozdeľovacia a prerozdeľovacia funkcia</i>	44
4.2.3	<i>Homogenizačná funkcia</i>	45
4.2.4	<i>Stimulačná funkcia</i>	45
4.2.5	<i>Preventívna funkcia</i>	46
5	PRINCÍPY A MODELY SOCIÁLNEJ POLITIKY	47
5.1	PRINCÍPY SOCIÁLNEJ POLITIKY	47
5.1.1	<i>Sociálna spravodlivosť</i>	47
5.1.2	<i>Sociálna solidarita</i>	48
5.1.3	<i>Ekvivalencia</i>	48
5.1.4	<i>Subsidiarita</i>	49
5.1.5	<i>Aktivácia</i>	49
5.1.6	<i>Participácia</i>	49
5.2	MODELY SOCIÁLNEJ POLITIKY	50
5.2.1	<i>Redistributívny model</i>	50
5.2.2	<i>Reziduálny model</i>	50
5.2.3	<i>Výkonový (korporatívny) model</i>	50
6	NÁSTROJE SOCIÁLNEJ POLITIKY	53
6.1	ZÁKLADNÉ NÁSTROJE SOCIÁLNEJ POLITIKY	53
6.2	APLIKAČNÉ NÁSTROJE SOCIÁLNEJ POLITIKY	54
7	EURÓPSKA SOCIÁLNA POLITIKA	57
7.1	HISTÓRIA SOCIÁLNEJ POLITIKY A POLITIKY ZAMESTNANOSTI EÚ	57
7.2	CHARTA ZÁKLADNÝCH PRÁV EURÓPSKEJ ÚNIE.....	58
7.3	SÚČASNÁ SOCIÁLNA POLITIKA A POLITIKA ZAMESTNANOSTI EÚ	58
7.4	FINANCOVANIE SOCIÁLNEJ POLITIKY EÚ	59
7.4.1	<i>Program Zamestnanosť a sociálne inovácie (EaSI)</i>	59
7.4.2	<i>Európsky sociálny fond</i>	60
7.4.3	<i>Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácie (EGF)</i>	60
7.4.4	<i>Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby (FEAD)</i>	60
8	SOCIÁLNA POLITIKA NA SLOVENSKU	62
8.1	HISTÓRIA SOCIÁLNEJ POLITIKY NA ÚZEMÍ SLOVENSKA	62
8.1.1	<i>Tereziánske a jozefínske obdobie</i>	62
8.1.2	<i>Rozvoj solidarity</i>	62
8.2	SOCIÁLNE ZABEZPEČENIE V SOCIALIZME	63
8.3	SOCIÁLNA POLITIKA DNES.....	65
8.3.1	<i>Sociálne služby</i>	66
8.3.2	<i>Pôsobnosť ministerstva a územnej samosprávy pri zabezpečovaní sociálnych služieb</i> . 69	

8.3.2.1	Kompetencie Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny.....	69
8.3.2.2	Kompetencie vyššieho územného celku	70
8.3.2.3	Kompetencie obce.....	71
9	STRATEGICKÉ PLÁNOVANIE ÚZEMNÉHO ROZVOJA.....	73
9.1	STRATEGICKÉ RIADENIE.....	73
9.2	DÔVODY TVORBY STRATEGICKÉHO DOKUMENTU	74
9.3	PROCES STRATEGICKÉHO A PROGRAMOVÉHO RIADENIA	74
9.3.1	<i>SWOT analýza</i>	75
9.3.2	<i>Vízia rozvoja územia a globálny cieľ</i>	76
9.3.3	<i>Väzba medzi strategickými cieľmi a SWOT analýzou</i>	76
9.3.4	<i>Navrhovanie priorít, opatrení a rozvojových aktivít</i>	76
9.4	STRATEGICKÉ PLÁNOVANIE SOCIÁLNEHO ROZVOJA	77
9.4.1	<i>Strategické plánovanie sociálnych služieb v Slovenskej republike</i>	78
9.4.1.1	Národné priority rozvoja sociálnych služieb	78
9.4.1.2	Koncepcia rozvoja sociálnych služieb VÚC.....	79
9.4.1.3	Komunitný plán sociálnych služieb obce.....	80
10	KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE A KOMUNITNÝ PLÁN.....	81
10.1	KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE.....	81
10.1.1	<i>Fázy komunitného plánovania</i>	81
10.1.2	<i>Sociálne skupiny komunitného plánovania</i>	82
10.1.3	<i>Spôsoby participácie obyvateľov na komunitnom plánovaní</i>	83
10.1.4	<i>Proces komunitného plánovania – modely a princípy</i>	84
10.2	KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	87
10.2.1	<i>Obsah komunitného plánu</i>	88
10.2.2	<i>Formulovanie cieľov a priorít komunitného plánu</i>	88
10.2.3	<i>Implementácia, monitoring a aktualizácia komunitného plánu</i>	88
10.3	PRÍNOSY KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA PRE OBEC.....	89
10.4	POSTOJE SAMOSPRÁV KU KOMUNITNÉMU PLÁNOVANIU	90
10.5	SPOLUPRÁCA, PARTNERSTVO A SIEŤOVANIE	90
11	FACILITÁCIA V ROZVOJI ÚZEMIA	92
11.1	VYMEDZENIE A CIEĽ FACILITÁCIE.....	92
11.2	FACILITÁTOR	92
11.2.1	<i>Úlohy facilitátora</i>	93
11.3	SOCIÁLNA FACILITÁCIA A SOCIÁLNA LENIVOSŤ	95
12	VIDIEK A VIDIECKOSŤ	97
12.1	FUNKCIE VIDIEKA	99
12.1.1	<i>Ekonomická funkcia</i>	99
12.1.2	<i>Sociálna funkcia</i>	100
12.1.3	<i>Environmentálna funkcia</i>	100
12.2	VIDIECKE OBYVATEĽSTVO	101
12.2.1	<i>Demografická štruktúra</i>	101
12.2.2	<i>Vzdelanostná štruktúra</i>	102

12.2.3	<i>Zamestnanosť a mzdy</i>	103
12.3	VIDIECKE KOMUNITY	103
12.3.1	<i>Solidarita, pracovitosť, participácia</i>	104
13	SOCIÁLNE PROBLÉMY	106
13.1	ČO JE TO SOCIÁLNY PROBLÉM?	106
13.2	ANALÝZA SOCIÁLNEHO PROBLÉMU.....	107
13.3	ZDROJE SOCIÁLNYCH PROBLÉMOV	107
13.4	SOCIÁLNE PROBLÉMY NA VIDIEKU	108
14	SOCIÁLNY ROZVOJ VIDIEKA	110
14.1	NEO-ENDOGÉNNE PRÍSTUPY K ROZVOJU ÚZEMIA	110
14.1.1	<i>Sociálna ekonomika</i>	110
14.1.1.1	Vymedzenie a definícia sociálnej ekonomiky	110
14.1.1.2	Cieľ sociálnej ekonomiky	111
14.1.1.3	Základné podmienky vzniku sociálnej ekonomiky.....	112
14.1.1.4	Právne formy subjektov sociálnej ekonomiky	113
14.1.1.5	Organizácie tretieho sektora.....	113
14.1.2	<i>Participácia a partnerstvo</i>	115
15	SOCIÁLNE PODNIKANIE V EÚ A NA SLOVENSKU	117
15.1	HNACIE SILY SOCIÁLNEHO PODNIKANIA.....	118
15.2	BARIÉRY SOCIÁLNEHO PODNIKANIA	119
15.3	PRÍNOSY A EFEKTY SOCIÁLNEHO PODNIKANIA.....	120
16	SOCIÁLNE POENOHOSPODÁRSTVO V EÚ A NA SLOVENSKU	123
17	SOCIÁLNA POLITIKA A ROZVOJ VIDIEKA	125
17.1	SOCIÁLNE INTERVENCIE.....	125
17.2	VYHODNOTENIE EFEKTU INTERVENCIE	126
17.3	RIEŠENIE SOCIÁLNYCH PROBLÉMOV NA VIDIEKU	127
17.3.1	<i>Budovanie lokálneho sociálneho kapitálu</i>	127
17.3.2	<i>Úloha sociálnej politiky</i>	127
17.3.3	<i>Vidiecka ekonomika</i>	128
	ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	130